

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

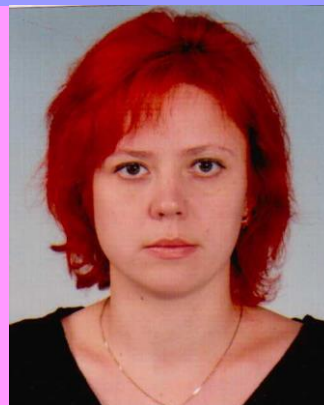
**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА**

Освітньо-професійна програма Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
Спеціальність – 035 Філологія, спеціалізація – 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська
Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
Освітній ступінь – бакалавр

Розробник:

Дедушно Алла,

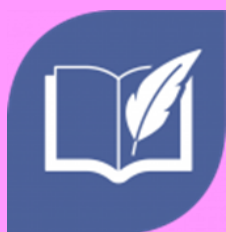
к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних
і соціальних дисциплін

Гарант ОПП:

Дедушно Алла

к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних
і соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Вступ до мовознавства обов'язковий компонент ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	викладач: Дедушно Алла , к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. контакти: ауд. 459, навчальний корпус № 4 e-mail: dedukhno.alla@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/dedukhno-alla-volodymyrivna
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність, спеціалізація	035 Філологія, 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують її вивченню, – цикл гуманітарних дисциплін

1. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з найважливішими поняттями мовознавства, його методологією; з уявленням про природу та сутність мови, її будовою; з теоріями походження мови, закономірностями розвитку мов, їхніми класифікаціями; з основними системами мови: фонетичною, лексикологічною, морфологічною, синтаксичною.

Основні завдання навчальної дисципліни: визначення предмета і об'єкта мовознавства, проблематики досліджень; ознайомлення з різними поглядами на мову, з різним розумінням її походження та суті; опис структурних рівнів мови; з'ясування зв'язку мовознавства з іншими науками; усвідомлення поняття про структуру мови, функціонування та взаємодію її структурних одиниць, системний характер мови; ознайомлення здобувачів вищої освіти з історією письма; ознайомлення з різними класифікаціями мов світу.

Компетентності		Програмні результати
загальні компетентності	фахові компетентності	
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються. ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов, що вивчаються, історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мовознавство як наука. «Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна.

- Тема 2. Природа, функції і будова мови.
 Тема 3. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку.
 Тема 4. Класифікації мов світу.
 Тема 5. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення.
 Тема 6. Історія і сучасність письма.
 Тема 7. Лексикологія.
 Тема 8. Розділи граматики.

3. Трудомісткість

- Загальна кількість годин – 90.
 Кількість кредитів – 3.
 Форма семестрового контролю – екзамен.

4. Політика оцінювання

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Максимальна/мінімальна кількість балів за програмними результатами

Програмні результати	Мін балів за програмними результатами навчання	Мах балів за програмними результатами навчання
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти	15	25
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів	15	25
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов, що вивчаються, історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності	15	25
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють	15	25
Разом	60	100

Форми оцінювання та методика нарахування балів

Форми оцінювання результатів навчання	Методика нарахування балів	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
виконання навчальних завдань	5 балів × 7 завдань = 35 балів	5 балів × 1 завдань = 5 балів
підготовка наукової доповіді	5 бали × 3 завдання = 15 балів	5 балів × 1 завдання = 5 балів
виконання завдань самостійної роботи	20 балів за виконання завдань теоретичного і практичного характеру	20 балів за виконання завдань теоретичного і практичного характеру
виконання тестових завдань	1 бал за кожне виконане завдання = 10 балів	–
виконання індивідуалізованого завдання (самостійної роботи)	–	комплексна контрольна робота з 6 завдань = 50 балів
екзамен	3 завдання теоретичного характеру = 20 балів	3 завдання теоретичного характеру = 20 балів

5. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для денної форми навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання навчальних завдань	Підготовка наукової доповіді	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Екзамен	
1. Мовознавство як наука. «Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна	5	5			-	10
2. Природа, функції і будова мови	5				-	5
3. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	5				-	5
4. Класифікація мов світу	5	5			-	10
5. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	5				-	5
6. Історія і сучасність письма	-				-	
7. Лексикологія	5	5			-	10
8. Розділи граматики	5				-	5
Разом	35	15	20	10	-	80
Екзамен					20	20
Разом	35	15	20	10	20	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
(для заочної форми навчання)**

Назва теми	Форми контролю навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання навчальних завдань	Підготовка наукової доповіді	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Екзамен	
1. Мовознавство як наука. «Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна	-	-	20	50	-	-
2. Природа, функції і будова мови	-	-			-	-
3. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	5	5			-	80
4. Класифікація мов світу	-	-			-	-
5. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	-	-			-	-
6. Історія і сучасність письма	-	-			-	-
7. Лексикологія	-	-			-	-
8. Розділи граматики	-	-			-	-
Разом	5	5	20	50	-	80
Екзамен					20	20
Разом	5	5	20	50	20	100

6. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: короткий нарис: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. Київ : Вища школа, 2006. 143 с.
2. Вступ до мовознавства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2007 . Ч. 2 : [І.О. Голубовська та ін. ; відп. ред. І.О. Голубовська]. 2010. 223 с.
3. Зеленько А.С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови : посіб. Луганськ, 2002. 283 с.
4. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. Київ : Академія, 2006. 336 с.
5. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства : підручник. 3-тє вид., стер. Київ : Академія, 2014. 302 с.
6. Лінгвістичний аналіз : практикум. Навчальний посібник / За ред. Г. Р. Передрій. Київ : Видавничий центр Академія, 2005. 212 с.

Допоміжні

1. Вусик Г.Л. Вступ до мовознавства: модульний курс : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. ; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т філол. 2-е вид., перероб. Донецьк : Ноулідж, Донецьк, 2010. 120 с.

2. Дубічинський В.В. Вступ до мовознавства : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. навчання зі спец. «Перекладач» і «Прикладна лінгвістика» ; Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т». Харків : НТУ ХПІ, 2012. 68 с.
3. Мови Європейського культурного ареалу: розвиток і взаємодія : Зб. до 80-річчя Ю. О. Жлуктенка / Відп. ред. О. І. Чередніченко. Київ : Довіра, 1995. 270 с.
4. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) : навч. посібник. Вінниця : Нова книга, 2005. 415 с.
5. Семчинський С. В. Загальне мовознавство. Київ : Око, 1996. 416 с.
6. Сулейменов О.О. Мова письма. Погляд в доісторію – про походження писемності і мови Малого людства : [пер. з рос.]. Київ : Юніверс, 2006. 471 с.
7. Тищенко К. Основи мовознавства : системний підручник. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2007. 308 с.
8. Шевельов Ю. Портрети українських мовознавців. Київ : КМ-академія, видавничий дім, 2002. 132 с.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <http://www.slovnyk.net> (дата звернення: 20.05.21).
2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: [http:// www.mova.info](http://www.mova.info) (дата звернення: 20.05.21).
3. Російсько-український словник сталих виразів. URL: <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (дата звернення: 20.05.21).
4. Російсько-українські словники. URL: www.r2u.org.ua (дата звернення: 20.05.21).
5. Словники он-лайн. URL: www.rozum.org.ua (дата звернення: 20.05.21).
6. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (дата звернення: 20.05.21).